

[Harald Petersen.]

forslag, vi nu i dag behandler, drejer sig om en ændring i den kommunale valglov, som socialdemokrater og radikale med fuldt flertal i begge rigsdagens ting gennemførte i 1936 på et tidspunkt, da man havde fuldstændig politisk magt både i folketing og i landsting. I selve de bemærkninger, der ledsagede ministeriet Staunings kommunale valglovsforslag i 1936 — altså den lov, der er gældende i dag og gældende på socialdemokratisk ansvar —, sagde man udtrykkeligt følgende — jeg beder om tilladelse til et kortere citat:

„Regeringen“ — altså den socialdemokratisk-radikale regering — „må endvidere finde en nedsættelse af valgretsaldere berettiget; da det imidlertid må antages, at de af regeringen bebudede overvejelser vedrørende en grundlovsændring indenfor et forholdsvist kort tidsrum vil føre til et resultat, hvorved bl. a. valgretsaldere for valg til folketinget nedsættes, og da regeringen“ — jeg understreger de følgende ord — „må anse det for principielt begrundet, at man også ved den fremtidige lavere valgretsaldere tilstræber samme alder for valgret såvel til folketing som til kommunale råd, har man ment det rigtigst i nærværende forslag at fastsætte valgretsbetingelserne med hensyn til alder til at være de for valgret til folketinget gældende.“

Denne højofticielle begrundelse fra socialdemokratisk og radikal side i 1936 er efter min mening bemærkelsesværdig af to grunde.

For det første vil man ikke fra den daværende regerings side fremsætte forslag om en lavere valgretsaldere for kommunerne end til folketinget af hensyn til de af ministeriet Stauning bebudede overvejelser vedrørende en grundlovsændring. „Bebudede overvejelser“, står der. Jeg tillader mig her at understrege, at da denne principielle udtalelse fremkom, var der overhovedet ikke endnu nedsat nogen forfatningskommission — loven om forfatningskommissionen blev først stadfæstet i februar 1937 —, men ikke desto mindre var i 1936 alene bebudelsen af, at der på et senere stadium ville komme en forfatningskommission, tilstrækkelig motivering for socialdemokrater og radikale til at afvise tanken om at eksperimentere med en lavere valgretsaldere til kommunerne end til folketinget.

For det andet sagde ministeriet Stauning i 1936 ved den nugældende kommunale valglovs fremsættelse, at regeringen må anse det for principielt begrundet, at man tilstræber at holde den samme valgretsaldere

såvel til folketing som til kommunale råd. Man lægger her mærke til, at der er tale om et standpunkt, som var begrundet på intet mindre end et princip.

Jeg må ud fra disse fakta virkelig tillade mig at spørge den høje regering og det ærede regeringsparti: Hvorledes vil regeringen og regeringspartiet bringe de højtidelige erklæringer, som man fremsatte ved den nugældende kommunale valglovs tilblivelse — og hvorefter man blankt afviste tanken om at sætte den kommunale valgrets- og valgbarhedsalder ned under den til folketinget gældende, ud fra henvisningen til, at man måtte afvente en forhandling i den bebudede forfatningskommission, og til, at det socialdemokratiske princip måtte være, at valgretsaldere til folketinget og til kommunerne måtte være ens —, hvorledes, spørger jeg, vil regeringen bringe disse højtidelige erklæringer i overensstemmelse med den optræden, man byder det høje folketing og landets vægere i dag, da man ganske simpelt blæser den af regeringen selv nedsatte forfatningskommission og dens arbejde en lang march og uden spor af saglig begrundelse gør vold på det principielt begrundede standpunkt, at valgrets- og valgbarhedsaldere til folketinget og til de kommunale råd måtte være den samme? Jeg vil gerne have en forklaring og et svar på det spørgsmål. Hvilket Damaskussyn er det, der har mødt den høje regering i denne sag? Hvad er det, der i dag begrunder, at socialdemokratiet nu slår både sine standpunkter og sine principper for panden?

Må jeg videre spørge: Er regeringens optræden og behandling af denne sag i modsætning til alt, hvad den har hævdet tidligere, udtryk for, at regeringen i realiteten har opgivet ethvert alvorligt forsøg på at få en forfatningsrevision gennemført, således at det, der med måneders mellemrum foregår i forfatningskommissionen, kun er for skinmanøvrer og spillægteri at regne? Hvis det sidste skulle være tilfældet, synes jeg, regeringen inden grundlovsjubilæet skulle sige sandheden, som den er.

Og endelig: Vil regeringen nu virkelig give sig selv attest for, at det princip og det principielt begrundede standpunkt, man tog i denne sag i 1936 under eget ansvar og med lejlighed dengang til at gennemføre hvilken valgretsaldere man ville, idag kun er at betragte som tomt og indholdsforladt mandsvejr?

Når jeg tillader mig at stille disse spørgsmål og beder om en begrundelse for regeringens totalt ændrede standpunkt, sker det bl. a. også på baggrund af, at socialdemokra-